

POLÍTICA INSTITUCIONAL
DE RECURSOS EDUCATIUS OBERTS (REA)

Aprovat pel Consell de Govern
en la sessió ordinària núm. 06/2024, de 20 de maig de 2024

Exposició de motius

La Universitat de Girona està compromesa amb l'accés obert des que el 2010 va signar la Declaració de Berlín sobre accés obert al coneixement en ciències i humanitats.

Des d'aleshores, la Universitat està en procés de desplegament de la ciència oberta i ha aprovat, pel que fa a les publicacions científiques i les dades de recerca, el mandat d'accés obert de la Universitat de Girona (2021) i la política de gestió de dades de recerca (2022).

La ciència oberta aixopluga tots els àmbits que condueixen a posar en obert el coneixement que es genera dins la Universitat i que contribueixen a transferir-lo a la societat.

La Universitat de Girona vol millorar l'experiència dels estudiants, augmentant la provisió d'oportunitats d'aprenentatge, i millorar la pràctica docent amb l'augment dels recursos disponibles.

És per això que, a la vista dels antecedents exposats, **s'ACORDA:**

Únic. Aprovar la política institucional de recursos educatius oberts (REO) d'acord amb l'annex 1.

Contra aquest acord, que posa fi a la via administrativa i independentment de la seva execució immediata, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant el mateix òrgan que l'ha aprovat en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva publicació, d'acord a allò que disposen els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú; o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Girona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva publicació, d'acord amb els articles 8.3, 14.1 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

ANNEX 1

Política institucional de recursos educatius oberts (REO) de la Universitat de Girona

Exposició de motius

La Universitat de Girona està compromesa amb l'accés obert des que el 2010 va signar la Declaració de Berlín sobre accés obert al coneixement en ciències i humanitats.

Des d'aleshores, la Universitat està en procés de desplegament de la ciència oberta i ha aprovat, pel que fa a les publicacions científiques i les dades de recerca, el mandat d'accés obert de la Universitat de Girona (2021)¹ i la política de gestió de dades de recerca (2022).²

La ciència oberta aixopluga tots els àmbits que condueixen a posar en obert el coneixement que es genera dins la Universitat i que contribueixen a transferir-lo a la societat.

La Universitat de Girona vol millorar l'experiència dels estudiants, augmentant la provisió d'oportunitats d'aprenentatge, i millorar la pràctica docent amb l'augment dels recursos disponibles.

Context

El 2020 la UNESCO publica unes directrius per a l'elaboració de polítiques de recursos educatius oberts, on defineix els REO com a "materials d'ensenyament, aprenentatge i recerca que utilitzen eines apropiades, com ara les llicències obertes, per a permetre la seva lliure reutilització, la millora contínua i l'adaptació per tercers amb fins educatius".³

En aquestes directrius la UNESCO considera que l'accés universal a una educació de qualitat és fona-

mental per a crear societats del coneixement inclusives i per a assolir l'objectiu 4, "garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida", de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible.⁴

La comunitat universitària de la UdG utilitza, crea i publica una àmplia gamma de materials docents i d'aprenentatge. Aquests materials poden ser apunts, materials de classe, vídeos, guies didàctiques, cursos, exercicis d'avaluació, exàmens, tests d'avaluació, simulacions i materials de MOOC, entre d'altres,⁵ que són susceptibles d'esdevenir recursos educatius oberts.

És per això que:

La Universitat de Girona considera que usar, crear i publicar REO reafirma la contribució de la institució al coneixement obert i s'alinea amb la seva visió i els seus valors, atès que els REO:

- Milloren l'experiència d'aprenentatge dels estudiants.
- Amplien el conjunt de recursos disponibles per a la docència i l'aprenentatge reduint, alhora, la duplictat d'esforços.
- Ajuden a complir la necessària transferència de coneixement a la societat.
- Contribueixen a incrementar el prestigi de la Universitat pel que fa a la qualitat dels materials docents i d'aprenentatge publicats.
- Proporcionen visibilitat a la institució i a les persones autores dels REO.
- Se sumen a un conjunt de recursos educatius oberts i gratuïts d'abast mundial que faciliten les oportunitats d'aprenentatge i milloren tot el coneixement humà.

¹ Universitat de Girona. (2021). Mandat institucional d'accés obert de la Universitat de Girona. Disponible a <http://hdl.handle.net/10256/19578>

² Universitat de Girona. (2022). Política de Gestió de Dades de Recerca de la Universitat de Girona. Disponible a: <http://hdl.handle.net/10256/20837>

³ UNESCO (2020) Directrices para la elaboración de políticas de recursos educativos abiertos. P. 9. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373558>

⁴ Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2017) https://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Publicaciones/Coleccio_Documents/DOCUMENTS_21_Resolucio_NNUU_AGENDA_2030.pdf

⁵ REBIUN (2019). Recursos educativos abiertos: estado de la cuestión y pautas para su impulso en las universidades españolas. P. 13. <https://repositoriorebiun.org/handle/20.500.11967/243>

Política institucional

La Universitat de Girona encoratja la comunitat universitària:

- A crear i publicar els materials docents i d'aprenentatge com a recursos educatius oberts, donant compliment als principis de les 5 R dels REO (vegeu el Glossari).
- A reutilitzar i readaptar els REO existents i els recursos amb llicència oberta creats dins i fora de la universitat, sempre que siguin rellevants, aptes per al seu propòsit i utilitzats d'acord amb els termes de la llicència.

La Universitat de Girona es compromet a:

- Proporcionar les pautes de disseny, maquetació, etc. per garantir la uniformitat dels materials publicats sota la imatge corporativa de la Universitat de Girona.
- Facilitar el dipòsit dels REO en el repositori institucional i en altres repositoris que es considerin pertinents per a maximitzar-ne la descoberta i ús.
- Procurar pel compliment de les normatives i condicions exigides per les agències de finançament quan els REO s'hagin creat dins d'una activitat finançada externament.
- Vetllar pel compliment de les polítiques institucionals sobre protecció de dades. En els casos en què, per motius de protecció comercial, conveni, contracte o qualsevol altra causa justificada, es restringeixi l'ús a la comunitat universitària, s'haurà de procedir segons el que s'estipuli en aquests casos.
- Donar accessibilitat als REO a tots els usuaris fent complir la política institucional sobre aprenentatge accessible i inclusiu.
- Promoure, fomentar i recompensar els esforços envers la creació, adopció, integració i intercanvi de REO com a materials dels programes docents.
- Monitoritzar la implementació d'aquesta política.

La Universitat de Girona es reserva el dret de, en qualsevol moment, restringir l'accés, eliminar o editar qualsevol recurs dipositat en el repositori institucional que no compleixi les seves polítiques i sol·licitar l'eliminació dels recursos propis en repositoris o llocs web externs.

La comunitat universitària es compromet a:

- Usar, crear i publicar REO, ja siguin materials i manuals de curs, vídeos, recursos multimèdia, pòdcasts, elements d'avaluació, llibres electrònics, llibres de text oberts, etc., i a dipositar-los en el repositori institucional o en altres repositoris que es considerin pertinents.
- Disposar dels drets necessaris per publicar REO i que tots els recursos publicats compleixin la legislació i les polítiques pertinents (propietat intel·lectual, drets d'autor, protecció de dades i accessibilitat).
- Assegurar que qualsevol informació d'identificació personal dins del recurs es processi de manera legal adequada, d'acord amb la llei de protecció de dades i la política de la Universitat.
- Utilitzar preferentment les llicències Creative Commons: Atribució (CC-BY) o Compartir per igual (CC-BY-SA). Els autors poden utilitzar altres llicències CC si ho consideren necessari o apropiat, sempre que es compleixin els cinc principis: conservar, reutilitzar, modificar, combinar i redistribuir.
- Atribuir de manera visible les persones propietàries dels drets d'autor, data i llicència Creative Commons. El propietari dels drets d'explotació normalment serà la Universitat de Girona, per als REO creats per la Universitat.
- Els estudiants hauran de seguir les pautes proposades pel personal docent o altres unitats de suport a la docència en el cas que creïn REO
 - dins un projecte.
- Aplicar un control de qualitat en els REO abans de la seva publicació i seguir les recomanacions per fer un bon ús dels materials docents.⁶

Validesa

Aquesta política serà aprovada pel Consell de Govern, entrarà en vigor el mateix dia de la seva aprovació i tindrà una validesa de quatre anys.

⁶ Per exemple: <https://biblioteca.udg.edu/ca/aprendizaje/materials-docents-al-moodle>

Glossario

- “Cinc llibertats” o “5R” dels REO:⁷

- Retenir: crear, disposar i controlar una còpia del recurs (p. ex. descarregar i conservar la còpia pròpia).
- Revisar: editar, adaptar i modificar la còpia del recurs (p. ex. traduir-lo a un altre idioma).
- Remesclar: combinar la còpia original o revisada del recurs amb un altre material existent per crear alguna cosa nova (p. ex. fer un mashup o remescla).
- Reutilitzar: utilitzar la còpia original, revisar o remesclar el recurs públicament (p. ex. en un lloc web, en una presentació, en una classe...).
- Redistribuir: compartir còpies de l'original, revisades o remesclades amb altres fent que siguin de lliure accés (p. ex. publicar una còpia en línia o donar-ne una a un amic).

- Copyright o drets d'autor: drets que la llei reconeix a la persona autora d'una obra intel·lectual o artística per autoritzar-ne la reproducció i participar en els beneficis que aquesta generi.⁸

- Llicències Creative Commons:⁹ són un tipus de llicències obertes a partir de les quals les persones autores poden indicar quins usos permeten i quins no de les seves creacions. La base d'aquestes llicències és que les obres poden ser copiades, distribuïdes, editades, remesclades i usades com a base per a una nova creació, tot dins els límits dels drets d'autor. Aquestes llicències poden ser de: Reconeixement (BY), Reconeixement-CompartirIgual (BY-SA), Reconeixement-SenseObraDerivada (BY-ND), Reconeixement-NoComercial (BY-NC), Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual (BY-NC-SA), Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND).

- Massive Open Online Course (MOOC): Cursos en línia gratuïts oferts per diferents universitats de tot el món.

- Repositori institucional (RI): Dipòsit digital fiable, creat i gestionat per una institució, que recull els objectes digitals que són fruit de l'activitat del seu personal docent i investigador, i que permet la preservació, accés i distribució dels materials generats per aquesta institució.¹⁰

⁷ Defining the “Open” in Open Content and Open Educational Resources, escrito por David Wiley y publicado libremente bajo una licencia Creative Commons Attribution 4.0 en <http://opencontent.org/definition/>

⁸ RAE (2021). Diccionario de la lengua. <https://dle.rae.es/derecho#MYrPxAp>

⁹ <https://creativecommons.org/>

¹⁰ Melero, Remedios, «El paisatge dels dipòsits institucionals d'accés obert a Espanya». BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació, 20, 2008

Universitat de Girona

972 41 80 37
biblioteca@udg.edu
@UdGBiblioteca

